

«Динамо» на Хмельниччині.

Офіційна дата утворення Всеукраїнського фізкультурно-спортивного товариства «Динамо» України – 31 жовтня 1924 року. Але перші спортивні колективи працівників правоохоронних органів та прикордонників виникли на Поділлі ще раніше.

Навесні 1924 року в м. Вінниці, яка на той час була центром Подільської губернії, виник спортивний осередок до якого увійшли 53 працівники Подільського губвідділу Народного комісаріату внутрішніх справ СРСР (далі – НКВС) та особливого відділу Об'єднаного державного політичного управління при Раді народних комісарів СРСР (далі – ОДПУ). Розвивались види спорту, що носили службово-прикладний характер (стрільба, боротьба, бокс, гімнастика, легка атлетика (кросова підготовка)) та масові (футбол).

Одночасно, в 1924-25 роках, спортивні гуртки та секції створюються в прикордонних частинах нашого краю – в Кам'янець-Подільському, Шепетівці, Волочиську, Славуті, Сатанові, Старій Ушиці. Особливо гарно була організована спортивна робота у прикордонників 22-го Волочиського загону, які влаштовували на території своєї частини у селі Фридрихівка (колишня садиба місцевого графа Лядуховського) справжній спортивний комплекс: футбольне поле, стрілецький тир, обладнали конюшню, спорудили гімнастичне містечко.

Найбільш сильний динамівський спортивний колектив прикордонників в двадцятих роках сформувався в м. Кам'янець-Подільському. Його основу склав особистий склад 23-го Червонопрапорного прикордонного загону та курсанти прикордонної школи.

У цьому спортивному колективі була одна з найкращих на той час матеріально-спортивна база – гарно обладнане футбольне поле із біговими доріжками, гімнастичне містечко, тенісні корти, волейбольні та баскетбольні майданчики. Внаслідок чого, весною 1928 року місто над Смотричем приймало учасників Всесоюзної спартакіади прикордонних військ країни.

Згодом (1928 р.) в м. Проскуріві при окружному відділі НКВС та особливому відділі ОДПУ організується спортивний колектив, який з самого початку свого існування мав футбольну команду та секції боротьби, боксу, гімнастики та стрільби. Серед тих, хто стояв у витоків проскурівського «Динамо» були начальник окружного відділу НКВС В. Рудомино, співробітники відділу Ф. Ольшанецький, П. Шапоренко, В. Волошин, З. Гельфер та інші.

Футболісти проскурівського «Динамо» перші свої кроки починали з матчів з командами свого товариства – грали з колективами відділень НКВС, ОДПУ та прикордонників. Серед перших гравців були співробітники правоохоронних органів та «особісти» військових частин міста – Соцін, Зелінський, Протасов, Удальцов, Угніч та інші. В 1926-28 роках відбуваються зустрічі проскурівських динамівців з командами інших міст України. Так, з великим рахунком наші футболісти переграли студентську збірну Києва, перемогли «Шахтар» з Кадіївки -2:1.

В 1935 році в Кам'янець-Подільському відбувся фінал чемпіонату України серед військ прикордонної та внутрішньої охорони НКВС. На протязі тижня 20 кращих динамівських команд з Києва, Одеси, Харкова, Сталіно (нині Донецьк), Дніпропетровська, Криму, Славути, Волочиська та інших міст республіки змагались з легкої та важкої атлетики, гімнастики, футболу, стрільби, боксу, боротьби. В загальному заліку перше місце зайняли Кияни, друге кримчани, а Кам'янецькі динамівці посіли почесну 4 сходинку. В багатьох видах спорту подоляни були найсильнішими, але особливо відзначилась легкоатлетка О. Козакова, яка встановила 4 рекорди товариства – у метані спису (26 м. 63 см.), гранати (32 м. 94 см.), диску (27 м. 77 см.), м'ячика (34м. 4 см.).

Крім змагань республіканського рівня, динамівці поділля часто організовували широкомасштабні спортивні-агітаційні заходи. Так в 1930 році спорт актив проскурівської ради провів лижно - кінний пробіг за маршрутом Проскурів – Меджибіж - Літин – Вінниця, під час якого динамівці зупинялися в селах, де обмінювались досвідом з організації масово-оздоровчої та оборонної - спортивної роботи.

Протягом літа 1931 року проскурівські динамівці-волейболісти виступали по селах округу з показовими матчами і допомагали сільським спортактивістам влаштувати волейбольні майданчики. Таку саме роботу проводила і волейбольна жіноча команда Проскурівської Ради «Динамо» на прикордонних заставах Позбруччя та Подністров'я.

В означений період на території України йшли процеси встановлення державного управління. Згідно постанови IX Всеукраїнському з'їзді Рад та Всеукраїнського Центрального виконавчого комітету (ВУЦВК) від 3 червня 1925 р. губернії були ліквідовані, основною адміністративно-територіальною одиницею УРСР став округ.

Для забезпечення успішного виконання завдань соціалістичного будівництва і посилення конкретного керівництва всіма галузями народного господарства постановою IV позачергової сесії ВУЦВК від 9 лютого 1932 р. на території Української СРР було утворено 5 областей: Вінницька, Дніпропетровська, Київська, Харківська та Одеська.

Таким чином відбувся перехід на триступеневу систему управління (центр – область – район).

Для посилення оперативності керівництва господарським і соціально-культурним будівництвом у прикордонних районах постановою ЦВК УРСР від 4 травня 1935 р. на території західної частини Вінницької області були утворені Кам'янець-Подільський, Проскурівський і Шепетівський прикордонні округи.

Згідно з постановою Центрального виконавчого комітету СРСР від 22 вересня 1937 р. була утворена Кам'янець-Подільська область, а прикордонні округи ліквідовані.

В грудні 1937 року (на превеликий жаль точної дати встановити не вдалось) на базі трьох окружних рад товариства «Динамо» була заснована Кам'янець-Подільська обласна Рада товариства «Динамо» України. В перші роки свого існування Кам'янець-Подільська (тоді це місто було обласним центром) облрада структурно складалась з чотирьох фізкультурно-спортивних колективів-облуправління робітничо-селянської міліції (м. Кам'янець-Подільський), об'єднаного колективу прикордонної охорони (м. Кам'янець-Подільський), Проскурівського відділу міліції та в'язниці (обидва - Проскурів), а також з районних бюро «Динамо» у Шепетівці, Чемерівцях, Старій Ушиці, Ярмолинцях, Городку, Слауті. Треба визначити, що такої розвинутої мережі фізкультурних колективів та первинних осередків у довоєнні роки, не мало жодне спортивне товариство області. Динамівці були безперечними флагами на Поділлі як в плані спортивних досягнень, так і в плані організації своєї роботи.

Таким чином, можна вважати що Хмельницька обласна організація Фізкультурно-спортивного товариства «Динамо» України була заснована в грудні 1937 року.

Велика Вітчизняна війна перервала мирний поступ динамівців Поділля. Переважна більшість з них з перших днів встала на захист рідної землі від фашистської навали.

За різних обставин на окупованому Поділлі залишилося чимало футболістів Кам'янецького «Динамо». В основному то були молоді динамівці, що не потрапили під мобілізацію. Більшість з них

була відправлена на примусові роботи до Німеччини наприкінці 1941 року, але перед цим відбулися досить цікаві події...

Уболівальники добре знають історію футбольного матчу київського «Динамо» з німецькою командою під час окупації столиці України. В свій час про цю гру багато писали в газетах та журналах, видавали книжки і знімали кінострічки. А от про футбольні матчі в роки війни на Поділлі мало кому відомо.

Наприкінці вересня 1941 року, в окупованому Кам'янці-Подільському, гебіткомісар округи вирішив організувати показові товариські зустрічі збірної німецької команди з українськими футболістами, аби довести місцевим жителям непереможність та досконалість великої арійської нації не лише на фронтах війни. До комісаріату був викликаний колишній працівник міськкомітету з фізичної культури А. Гайчевський. Йому наказали в триденний строк зібрати міську команду для цього матчу. Дата проведення гри – 5 жовтня.

Німецька влада скликала з військових частин округи всіх найкращих футболістів і ретельно готувалась до зустрічі. Гайчевському вдалося відшукати по місту 11 колишніх гравців дорослої та юнацької команди «Динамо». Але тренуватися не було можливості, бо «масові збори» (саме так поліція могла кваліфікувати звичайне тренування) комендатура заборонила. До того ж, під час евакуації зникло спортивне спорядження динамівського товариства. Більшості нашим футболістам довелося грати не в бутсах, а у звичайних парусинових туфлях, з відірваними для зручності каблуками. Ще один «сюрприз» підготувала німецька поліція, яка після тривалої перевірки документів не допустила на стадіон двох наших гравців. Мовляв, щось у документах було не гаразд.

Отож кам'янчани почали зустріч у дев'ятьох. Зрозуміло, що за таких умов, нашим спортсменам важко було стримувати натиск німецької команди. «Гарно судив» для своїх і арбітр Кунце (він же гефрайтер комендатури). Після першого тайму рахунок 2:0 на користь німців. В перерві поліція все-таки дозволила пройти на стадіон двом нашим футболістам, і на другий тайм кам'янчани вишли в повному складі. Малюнок гри змінився. Наші земляки пішли в атаку, скоротили розрив в рахунку, але на більше не спромоглися. Остаточний результат – 1:3.

12 жовтня 1941 року відбувся повторний матч. Йому передували великі анонси у засобах масової інформації – німці запевняли, що здобудуть ще більш переконливу перемогу. Але

... переконливо перемогли кам'янчани. Нажаль точно не відомо, як проходив матч і з яким рахунком закінчився (по згадках старожилів – нібито 3:0 на користь кам'янчан). Але точно відомо, що окупаційна преса жодного повідомлення про це не надрукувала, і після тієї гри подібні матчі німецька влада організовувати вже не наважилась.

В повоєнні роки подільські динамівці взялися за відновлення і подальше вдосконалення організаційної структури свого товариства. В 1946-59 роках мережа «Динамо» будувалася за схемою: облрада - районі ради-колективи фізкультури. Обласна рада знаходилась в Проскуріві і мала центральні секції з основних видів спорту, а також здійснювала медичне, учбово-спортивне та господарське керівництво низовими колективами. Далі йшли шість районних рад:

1-ша в Проскуріві (об'єднувала фізкультурників УМВС та УМДБ);

2-га в Кам'янці-Подільському (прикордонна школа);

3-тя (міське управління міліції) м. Проскурів;

4- та (в'язниця № 1 та військова частина МВС) в Проскуріві;

5-та (міськвідділ МВС та МДБ) в Шепетівці;

6- та (міськвідділ МВС та МДБ) в Кам'янці-Подільському.

Працівники всіх інших підрозділів правоохоронних органів (райвідділи МВС, пожежні частини, тощо) об'єднувались у колективи фізкультури, по області таких колективів в 1949 році було 17, а в 1959 – вже 28.

В 1960 році дещо змінюється структура товариства, а в 1962-63 роках в зв'язку з реорганізацією системи правоохоронних відомств країни, динамівська мережа області набуває подальшого реформування. У підсумку, замість райрад та колективів фізкультури УВС в Хмельницькому , 8 КФК у міських відділах міліції Хмельницького, Кам'янця-Подільського, Шепетівки та при установах УМВС області (Хмельницький, Ізяслав, Райківці, Клементовичи) а також 17 самостійних груп фізкультури в районних відділах міліції, військових частинах МВС та управлінні КДБ. Відзначимо, що чисельність груп фізкультури з кожним роком зростає – в 1969 р. їх було 19, а в 1974 – вже 25.

Сьогодні до складу обласної організації входять 35 колективів фізичної культури і спорту, в яких постійно діють секції з 48 видів спорту.

В різні роки обласну організацію ФСТ «Динамо» очолювали начальники обласного управління внутрішніх справ :

- Руденко М.А. 1949 – 1953 р.р.
- Кудряков І. В. 1953 – 1955 р.р.
- Салабай К.В. 1956 – 1961 р.р.
- Коротєєв П.В. 1961 – 1973 р.р.
- Ластовецький А.В. 1973 – 1977 р.р.
- Коротєєв П.В. 1977 – 1980 р.р.
- Гомілко Є.О. 1980 – 1982 р.р.

- Колесніков В.В. 1982 – 1994 р.р.
- Паньков М.А. 1994 – 1999 р.р.
- Платонов І.В. 1999 – 2003 р.р.
- Макогончук В.А. 2003 – 2005 р.р.
- Гаврилюк В.І. 2005 – 2007 р.р.
- Грицак В. М 2007 – 2008 р.р.
- Гаврилюк В. І. 2008 – 2010 р.р.
- Шутяк С.О. 2010 – 2014 р.р.
- Розізнаний О.Г. 2014 по 2015 р.р.
- Семенишин М.О. 2015 р. по т.ч.

Заступниками голови Хмельницької обласної організації ФСТ «Динамо» працювали

Ø Мельник А.Г. 1966 – 1973 р.р.

Ø Сосін С. І. 1973 – 1977 р.р.

Ø Сідоренко Л.А. 1977 – 1985 р.р.

Ø Снігур П. В. 1985 – 1995 р.р.

Ø Харченко О.А. 1995 – 1998 р.р.

Ø Домбровський Г.В. 1998 – по т. ч.

Хмельницька обласна організація Фізкультурно-спортивного товариства «Динамо» України є місцевим осередком всеукраїнської громадської організації Фізкультурно-спортивного товариства «Динамо» України.